

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ iese
de trei ori pe săptămână.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Trieri esterne 12 fl. pe unu anu său
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrămitu.

Nr. 103.

Joi, 25 Decembre

1880.

Brasiovu, 24 Decembre.

Peste câteva zile se implinescu trei ani, de candu amu luat conducerea acestei foie. Publiculu romanu pôte se pronunție verdictulu asupra abitudinei noastre in acestu intervalu.

Nu ne tememu de sentința opiniunii publice, căci consciința ne spune, că amu facutu totu ce a statu in puterile noastre modeste sub impregiurarile vitrege de astadi și față de multele prejudeție iuechite, cu cari amu avutu a ne luptă.

Bunavoința și incuragiarea, ce amu intimpinat'o din partea publiculu romanu, este singur'a noastră recompensa, ea ne dă puterea de a continuă luptă pentru dreptu și natiunalitate și pe viitoriu, de va voi Dumnezeu cu mai multu succesu.

Grav'a situațiune, in care se afla poporulu nostru din aceste tieri, pretinde adi dela flacare Romanu de bunu simțiu din Austro-Ungari'a, că se fia la inaltimea chiamarei sale staruindu și luptandu neincetatu pentru asigurarea tuturor intereresseloru adeverate ale natiunalității romanesci. Cu câtu mai multu nu se pretinde dela diuaristic'a romanescă că se veghieze di și nopte asupra acestoru interese?

Nu numai odata amicii nostri au exprimat dorința, că acestu diuaru se apara mai de multe ori și se fia astfelu pusu in acea stare, de a poté satisface mai multu marilor cerințe ale lupteloru natiunale diluce.

Acést'a dorința o amu avut'o și noi dela primulu momentu și deca ea nu s'a pututu realiză pēna acuma, caus'a a fost interessarea prea pușina și concursulu prea micu, ce 'lu dă adi publiculu nostru pressei romane in genere.

Luptele grele, ce ne stau inainte in timpulu celu mai de aprōpe și cari pretindu din di in di totu mai mare incordare și mai mari jertfe dela noi, ne-au decisu a preveni onor. publicu romanu scoțindu in anulu viitoriu diarulu „Gazeta Transilvaniei“ de trei ori pe săptămāna, fara de a face schimbare in pretiu.

Riscamu acést'a imbunatatire multu dorita d'ér' și multu costisitoru in firm'a speranția, că publiculu romanu, apretuandu sinceritatea luptei noastre și atitudinea pe deplinu independenta a foiei, ce-o redigemnu, ne va dá in viitoriu unu mai mare spriginu in interessulu causei natiunale.

Acést'a este vestea cea mai buna, ce-o potemu aduce cetitoriloru nostri in ajunulu santeloru serbatori ale Nascerei Domnului. Dé ceriulu, că la serbatorile viitoare se ne potemu bucură impreuna de unu succesu câtu de micu alu staraintieloru noastre.

In speranția acést'a dorim tu tuturor serbatori fericite!

Redacțiunea.

Solidaritate.*)
1860—1865.

Brasiovu, 24 Decembre.

I. Cine nu 'si aduce aminte cu-o placuta emotiune de acele timpuri, candu, dupa ce a plutitu seculi intregi pe marea suferintieloru omenesci, isbindu-se din stanca in stanca in intunereculu noptii sclaviei, nai'a natiunalității romane a zaritu de-odata in

apropiere portulu dorintieloru sale, unde credea că va gasi sigurantia in contra valuriloru furtunoșe.

Ce bucuria pentru marinarii obositi in lupt'a cu furtunile seculare! Unu ur'a puternicu salută primele radie ale soarelui, in care se oglindă acea icōna farmecătoare. Era entusiasmulu natiunale, ce cupriuse de-odata tōte păturile societati romanesci, candu audira vestea, că popōreloru acestei monarchie li se va dá constitutiune și drepturi egale natiunale. Acést'a era dorința seculara a Romaniloru, pentru acést'a si-au versatu ei sangele de atâtea ori, cum se nu se bucură d'ér' din tōta anim'a, vediendu-se atātu de aprōpe de limanu?

Speranțiile reinviara cu-o indoita putere, animele se incaldira, uitate erau deodata tōte neintielegerile trecutulu, fratiēscă armonia domnea intre toti, spiritulu solidarității natiunale, care a condusu poporulu pe Campulu Libertati la 3/15 Maiu 1848 se parea că a cuprinsu earasi intregu senatulu și poporulu romanu.

Nai'a o conducea doi barbati incaruntiti, doi demni archierei, cărora sōrtea le incrediu-se cărm'a. Intunereculu noptii ii tienū multa vreme despartiti unulu de altulu; dupa ce se lumină inse firmamentulu ei se vediura și se imbrașosiara; doue animi nobile, cari bateau fierbinte pentru poporulu loru iubit.

Acesti neuitati archierei aveau numai o singura dorința fierbinte: de a conduce nai'a in portulu siguru și linistitu; intre ei domnea numai emulatiunea de a-o cărmui asia că se pōta ajunge câtu mai curēndu la tīnta.

Celu mai betranu dintre ei era de unu temperamentu mai domolu, cu multu simțiu pentru adeveru și dreptate, celu mai teneru era mai riguros și mai petrundietoriu, era nascutu de conducătoriu. Astfelu cei doi cărmaci se intregu in calitatile loru eminente unulu pe altulu și incungiurati fiindu de-o ceta numerōsa de marinari era speranția că voru isbuti a ajunge la tīnt'a doririloru.

Ventulu imfă vēslele și corabi'a plutea linu și usioru. Se parea că se apropia totu mai multu de tīermu. Cărmacii manau neobositu in directiunea, de unde le zimbea atātu de frumosu portulu salvatoriu.

Fost a ore realitate ori numai aparința? Portulu remanea totu in aceeași distantia. Dupu unu timpu ore care fruntea cărmaciloru incepū a se increti, căci vedeau de departe o noua furtuna apropiandu-se și corabi'a inca nu era asigurata.

In realitate corabi'a apucase intr'o directiune opusa, ea se abatuse dela calea adeverata. Si de ce, nu era ore cărmacii destulu buni, nu aveau ei intentiunile cele mai curate?

Buni au fost, intentiunile cele mai curate le-au avutu, d'ér' le-a lipsitu unu lucru de capetenia — le-a lipsitu compasulu.

Si cine era se fia compasulu, cine era se le arate drumulu adeveratu deca nu partid'a natiunala independenta, reprezentant'a naturala a voinției și a aspiratiuniloru poporulu?

Acést'a partida inse nu s'a prezentatu la locul si la timpulu cuvenitu.

Icōn'a ce li se infașia demniloru cărmaci din anii 1860—1865 era numai o imagine seducătoare și amagitoare ce se reflecta in vesduhu — „Fat'a morgana“ a egalei noastre indreptatiri. Portulu era inca departe. Cieriulu se intunecă earasi și corabia se vediū din nou espusa valuriloru turbate.

Mai multu că ori si candu se semte astadi lips'a unei cărme natiunale bune forte și sigure. Pericolele se inmultiescu pe di ce merge și ici colo a si inceputu se petrunda apa in corabia.

Cine in aceste grave momente, cine va conduce cu sigurantia cărm'a natiunalității noastre amenintiate, deca nu se voru grupă toti Romanii independenti in giurulu vechiulu stindartu alu partidei natiunale?

Cronic'a evenimenteloru politice.

Că in toti anii asia și acuma partid'a liberala maghiara a mersu se felicite pe ministrulu-presiedinte Tisza la anulu nou prin organulu comitelui Csaky. Ministrulu-presiedinte respuase esprimendu dorința, că cestiunile politice esterne se fia câtu mai pușinu atinse in lupt'a partideloru din anulu 1881. Dlu Tisza are speranția pentru regularea financeloru și crede, că viitoriulu va dovedi, că elu nu se conduce de nisuinti'a de a se sustienē cu ori-ce pretiu la putere, ci se conduce numai de consciința, că 'si implinescu o datorita. In anulu acést'a — spuse elu — se va formă legislativ'a pentru alti trei ani. Tisza prevede, că cu promisiuni frumōse nu mai potu avē trecere guvernamentalii la poporu, elu inse admoniēza „natiunea adorata“, sē se decida ori-cum pentru partid'a lui său contra ei, numai nu pentru aceia, cari, riscandu cele esistente, periclitēza existenti'a natiunei. (Intielege pe Kossuthiani.)

Grecii se tienu inca la inaltimea politice de actiune inaugurata de cătra cabinetulu actualu. Proiectulu poteriloru europene, privitoriu la arbitriulu europēnu, nu a facutu buna impresiune nici in Aten'a, nici in Bucuresci. In siedinti'a camerei dela 31 Decembre a. tr. cerū Tricupi, se i se dé deslusire asupra cestiunei grece și dise: „Arbitriulu insēmna nimicirea operei create de cătra conferenti'a dela Berlinu. Europ'a pōte sfartică protocolulu, d'ér' acēsta treantia se va udă de sangele Eleniloru“

Ministrulu Comunduros respuase: „N'a fost de lipsa că se intrebamu pe camera si pe natiune. că ce se respundemu la proiectulu de arbitriu. Amu lucratu sub responsabilitatea noastră. Europ'a s'a convinsu, că suntemu in stare a esecută decisiunea ei. Vomu aperă cu curagiu intereressele și onōrea Greciei.“

Cātu pentru Turci'a se anuntia, că ministrulu de esterne otomanu visitandu pe ambasadorulu Franței Tissot, a declarat verbalu, că inalt'a Pōrta nu pōte primi nicidecum propunerea ce i s'a facutu cu privire la arbitriulu europēnu.

Din Constantinopolu se anuntia, că acolo se pregatescu o noua crisa ministeriala, in urm'a neintielegeriloru ivite in consiliulu ministriloru asupra mesuriloru financiare și a cestiunei elenice. Mai multe combinatiuni financiare n'au reesitu. Se vorbesce, că Savfet pasia va inlocui pe Said-pasia. Sultanelu ar' avē de gandu se numēscă unu guvernă cu totulu militaru chiaru in provincii.

La primirea, ce a avutu locu cu ocașiunea anului nou, la Paris, mōnseniorulu Czacki, nunciulu apostolicu, a presintatu d-lui Jules Grévy, in numele Corpulu diplomaticu, urarile sale pentru prosperitatea Franței. Presiedintele Republicei Franceze a schimbatu cuvinte forte amicale cu fiacare diplomat. — Celebrulu agitatoru Blanqui a muritu.

La primirea, ce a avutu locu cu ocașiunea anului nou, imperatorele Wilhelm n'a tienutu nici unu discursu. Maiestatea Sa a vorbitu numai cu mai multe persōne inalte dupa primirea oficiala.

„Neue Freie Presse“ dela 29 Dec. afla, că comisiunea europēna a Dunarii, intrunuta la Galati, a terminatu deliberatiunile relative la organizatiunea personalulu subalternu alu comisiunii mixte. Numirea directa de catra comisiunea a unui inspectoru și unui subinspectoru paru a fi asigurate. Comisiunea europēna a admisu asupra acestu punctu cele mai multe articule co-

*) A se vedē in „Gaz. Trans.“ Nrii: 84, 100, 101 și 102.

prinse in ante-proiectu. Bine intielesu, că in aceste delibertatiuni este vorb'a numai de amenunte secundare. Cestiunile principale, precum constituirea comisiunii mixte si presiedinti'a ei, le evita comisiunea Dunar'ena cu multa grija.

„Pol. Corr.“ afla din Galati că: in siedinti'a de Mercuri a comisiunii europene dela Dunare s'au primitu din ante-proiectu, cu puține modificatiuni, articulele relative la politica navigatiunii, ast-felu, că acum nu mai remane a se debate de cătu important'a cestiune a organizatiunii membrilor subalterni ai comisiunii mixte. Dupa rezolvarea acestei cestiuni siediatiele se suspenda pentru cătu-va timpu, spre a lasá timpu guvernurilor, că se formuleze resolutiuni definitive asupra fia-carui obiectu alu desbateriloru. Redactiunea definitiva a regulamentului va avé locu séu in acésta sesiune, séu intr'o sesiune extraordinaria, care in atare casu nu are se fia convocata mai nainte de Maiu 1881.

O rectificare in cestiunea administrativa.

Oradea-mare in postulu Crăciunului 1880.

Domnulu C. Tisza, ministru-presiedinte alu tieriloru de sub corón'a S. Stefanu, a afirmatu in siedinti'a dela 23 Nov. a Anchetei pentru reform'a administrativa, că pe langa sistemulu de alegere, numerulu functionariloru maghiari e preponderantu inca si in acele comitate, unde maiortatea locuitoriloru e nemaghiara. Dela Clusiu se grabira unii a informá inca pe cale telegrafica publiculu cetitoriu alu diarului „Pesti Naplo“, că afirmatiunea si datete d-lui Tisza ar' fi retacite si nu ar' meritá crediementu; dreptu dovada amintira acesti'a numai 4 comitate mai mari din Transilvani'a si sustienu anume, că in comitatulu B.-Naseudu intre 33 oficiali se afla numai 1 maghiaru; in com. Brasiovului intre 31 oficiali sunt numai 6 maghiari; in com. Fagarasiului din 34 sunt numai 8, ear' in com. Sibiiului din 43 functionari sunt numai 3 maghiari. Fačia cu astfelu de afirmari ne semtindu detori a fa e o rectificare, inse nu cu privire la numitele 4 comitate din Transilvani'a, căci despre acestea ne voru dá informatiuni Romanii de acolo, ci rectificarea nóstra se va margini la 2 comitate inca si mai mari din partile Ungariei. Vomu spune numai adeverulu producendu date positive din cari lumea va cunósce situatiunea nóstra reala. Inainte inse de a trece la tem'a ce ne-amu ales'o potemu dechiará, că afirmatiunile si datele d-lui Tisza nu numai că nu sunt retacite, ci ele merita totu crediementulu.

Comitatulu Bihorului are camu 500 mii de locuitori, dintre cari jumetate sunt romani; elu este impartitu in 18 cercuri pretoriale, d'intre cari cinci, anume: cerculu Margitei, alu Micichei, alu Székelyhidului, alu Ugrei, si alu Salontei sunt locuite de maghiari si romani. Aceea, că in cercurile locuite de maghiari se se afle vr'unu functionariu de romanu, ar' fi a opt'a minune in lume, dér' óre in aceste 5 cercuri mestecate se afle vr'unu pretoru séu vicepretoru romanu? Nici unulu. Si cum sta lucrulu in cerculu Beiusiului, alu Rabaganiloru, alu Ceichei, alu Brodului, alu Alesdului, alu Telegdului, alu Tinchei, alu Beliuului si alu Coului, unde afara de 8, 9 comune, 300 comune sunt locuite numai de romani? In aceste 9 cercuri sunt abia 2 pretori, si 2 adjuncti pretoriali romani. Earu in centrulu comitatului, incependu dela comitele supr. si trecendu pe langa fisicii comitatensi, si pe langa asesorii scaunului orfanalu-péna la intregu personalulu de manipuliatiune, afara de unu singuru vicenotariu, toti cu totii sunt maghiari.

Beiusiulu — nu sci-u in seriosu, séu numai in modu satiricu — si astadi maghiarii ilu numescu cuibu lu romaniloru. E adeveratu, că acestu orasielu a avut, si are si astadi inteligentia respectabila. Avemu aici, precum bine este sciutu, pe langa scoli elementare si unu Gymnasiu; déra o patiramu si aci, căci subsidiulu, datu inca in anulu 1853 de cătra guvernulu reg. imperialu pentru ameliorarea salariiloru profesorale in anii trecuti, se sistá. Asia salariile anuale de 600 fl. é r a s e r e d u s e r a l a 300 fl. Va se dica in seculu alu 19-lea, déca vremu se mai sustienemu acestu parnasu, suntemu necesitati ai asecura esistinti'a cu colecte. Beiusiulu este asediatu in siesulu dreptu alu Crisiului negru; este loculu emporialu a 120 de comune resirate in giaru péna la póla muntiloru de cătra resaritu; elu are o regiune pré frumósá si incantatória. Cea mai mare parte a comunelor se ocupa cu cultivarea pamentului, si prasirea vitelor. Suntu mai

multe comune, cari facu vase de lutu, prepara caltiuni, instrumente de feru: éra altele se ocupa cu taierea si liferarea lemnelor de bradu, pentru cladiri s. a.

Fiindu vorb'a de Beiusiu, apoi trebuie se observamú că si cerculu lui afara de o comuna locuita curatu de maghiari si afara de 5 comune mestecate, e locuitu dela Crisciuru péna langa Oradea d. comune curatu romane. Acei barbati, cari dela 1861 incoce statea in fruntea comitatului, condusi de semtiulu dreptatii, avura acea atitudine, că in acestu cercu péna in anii 1873/4 se numea si alegea totu romani de pretori. Earu de atunci, politic'a schimbandu situatiunea, pretorulu si aici e maghiaru cu adjunctu cu totu.

In Comitatu mai sunt si alte functiuni, si anume, oficiile de contributinne, inspectoratele de impositie, oficiile de competentie indirecte, directiunile financiale, postale, catastrale, mai notari publici si comisari politiani. Acestea inca pretindu unu numeru mare de functionari. Apoi intrebându-ne, căti romani sunt intre acesti'a, respunsulu va fi si este că nici unulu.

Se vedemu acuma, camu suntemu representati la justitia. In cerculu Coului locuitu numai de romani judele este romanu, éra subjudele maghiaru; in cerculu Beiusiului din 3 judi numai unu subjude e romanu; conducetorii cartii funduarie sunt maghiari, scurtu personalulu judecatoriei reg., constandu din 14 functionari, dintre acestia numai unulu este romanu. In cerculu Ceichei ar' fi si judele si subjudele romani, earu in cerculu Alesdului, in cercurile Margitei, in cercurile Oradei-mare, alu Székelyhidului, B. Ujfaleului, Salontei, si cerculu Tinchei-romanu nu se afla nici unulu. La tribunallu, care se afla in Oradea, au fostu cá si la Beiusiu romani inse au disparutu. Tribunalulu afara de presiedinte consta din vreo 11 asesori, 4 procurori, din mai multi notari, directori la cartile funduarie si altu personalu la manipuliatiune. Intru acestu numeru imosantu se afla doi asesori, si unu cancelistu romanu. Apoi si puçinii căti mai sunt la justitia au a multiami acésta circumstantiei, că au fost numiti mai de multu, căci dela 1875 péna astadi, dupa cum dice si scriptur'a, mai curendu potea intrá funea corabiei in ure hile acului, decátu unu romanu se fia numitu la justitia. Asia recapitulandu resultatulu dupa datele positive este constatatu, că in acestu comitatu 390 comune locuite numai de romani, intr'unu legionu de functionari de 140—150 insi, sunt reprezentate prin 12 functionari romani.

Avendu in vecinatate comitatulu Aradului, va fi de prisosu a ne ocupa cu deameruntulu de etnografi'a lui, căci si asia este sciutu, că in siesurile Crisiului albu, dela Halmagiu péna in comitatulu Bichisiului, si in siesulu de-a drépt'a Muresiului péna la marginile comitatului Cianadului mai tóte comunele sunt locuite numai de romani. Inse astadi in totu Comitatu nu se afla unu singuru pretoru (szolgabireu) de romanu; ba cá strecurarea functionariloru romani se fia permanenta, duoa cercuri pretoriale: alu Buteniloru, si alu Soborsinului fura disolvate si anectate la altele. La justitia abia se afla doi subjudi, éra ceilalti judi si subjudi in tóte cercurile, incependu la Halmagiu, si fiindu la Pecica, sunt maghiari! Da, candu s'a desfiintiatu tribunalulu reg. din B. Ineu, nu numai asesorii romani de aci, ci toti judii reg. romani, si anume dela Halmagiu, Buteni, Radna, si B. Ineu se transusera la Sigidinu, Miscolti, Solnocu, si Dumnediu mai scie unde; ba incatu la judecatori'a reg. din Siri'a inca érá pe acele tempuri unu subjude de romanu, elu inse — fiindu dóra pré tineru — fú pensiunatu. Da a fost pusu in pensiune si fostulu presiedinte alu disolvatului tribunalu din Bai'a de Crisiu; déra aceia, cari nu intielegu legea, sunt curiosi a sci, că cum se intempla că acestu domnu, care este celu mai avutu omu in Beiusiu, dupa o functiune de 3 ani are o pensiune anuala de 1200 fl. atanci, candu densulu nu e betranu e fórté sanatosu, prin urmare e aptu a lucra?

Prin datele de susu, ce se afla tiparite in limb'a maghiara, credemu, că amu probatu destulu de claru, că si in comitatele, cari nu sunt locuite numai de maghiari, nu numai maiortatea ci aprópe intregu aparatulu functionariloru este maghiaru.

Cine nu cunósce intentiunea, aru poté se mire, de unde vine, că mai tóte foile maghiare sunt incordate in contra nóstra, ele, si mai alesu celea opositiionale, au mare predilectiune a ne iusultá. Asia ele dinpreuna cu toti adversarii nostri sustienu, că atitudinea politica a d-lui ministru-presiedinte

fatia cu natiunalitatile, inca nui destulu de aspra; si că nu coresponde ideii de a realisá si éreá unu statu maghiaru mare si tare, de care se tremure Europ'a (?) Da, pote avé dreptu, căci dupa parerea nóstra, d. ministru-presiedinte are fórté multu a multiami natiunalitatiloru, pentru că, luandu in consideratiune, că déca nu i se dá atátea ocasiuni in diet'a tierii a isbi candu in unulu, candu in altulu, dieu nu sci-u, deca s'ar mai fi aflatu o alta tactica, prin care se 'si reculéga poterile, si se se sustina la potere, atunci, candu in Dobritinu fú trantitu la alegere.

In siedintiele si consultarile Anchetei pentru reform'a administratiunii d. P. Senyey, unu barbatu stimatu de toti, a enunçiatu, că aceea atitudine politica a d-lui Tisza, care a impinsu natiunalitatile in pusetiunea de inimicu, nu o considera de salutaria si oportuna. Apoi ce va se dica asta, si ce afirmatiunile d-lui ministru-presiedinte? Alt'a nimica decátu, că in capital'a tierii, unde se aduna parintii patriei, se pretinde si se practica desconsiderarea totala a natiunalitatiloru. Ba urmarile sunt si mai funeste, pentru că prefectii si viceprefectii comitatelor audiendu astfelu de afirmatiuni si argumentari dela primulu-ministru, óre care dignitariu si functiunariu maghiaru nu va combiná, că de aci resulta pentru elu o indrumare de a conlucra in acésta directiune fara nici o crutiare? Fačia de o astfelu de tactica — cá producta alu constitutiunii maghiare — in deosebi noi romanii inca suntemu constrinsi a ne abstiené dela tóta activitatea in aren'a luptelor constitutionale.

In anulu 1866, si la inceputulu anului 1867, ceteamu in foile maghiare articuli peste articuli, cari declará fara reserva, că dupa inaugurarea constitutiunii natiunalitatile voru fi egalú indreptatite. Nu se póte negá, că domni situatiunii afirma si astadi cu unu cinismu destulu de superbu, că aici este egalitate, ba ei se marturisescu de cei mai liberali, si mai constitutionali omeni pe fačia pamentului. Da d. C. Tabajdi, comitele supr. alu comitatului Aradu, fú distinsu totu acolo in siedintiele regnicolare si fórté landatu pentru acea activa energia, că a curatitu comitatulu Aradului de functionari romani. Inse in casu, candu comitatulu Aradului aru fi locuitu de maghiari, óre d. Tabajdi, si altii cu miile, ne avendu ocasiunea a isbi in natiunalitati, intrebamú, care terénu, si care ocasiune mai érá, unde se'si póta desvoltá puternic'a energia, atunci, candu, cumu cetiramú in difele trecute in „Pesti Naplo“, tocmai in comitatulu Aradului administratiunea si justiti'a e de compatimitu. Da, acolo amu fi ajunsu, ca astadi acela, care are ocasiune a isbi in natiunalitati, si a ne insulta, e omu fericitu, e favoritulú sortii!

(Va urmá.)

Satumare 29 Dec. 1880.

Domnule Redactoru. Nu de multu petrecuramú la momentu pre unulu, dintre cei mai buni fi ai natiunii nóstre, romanu cu trupu si sufletu atátu in famili'a s'a cătu si in comerciulu cu altii, pre judele tribunalului de aici G e o r g i u F a g a r a s i a n u.

Elu a venitu la noi abia inainte cu doi ani din Alba-Iuli'a, de unde fú transpusu in calitate de jude, in urmarea informatiuniloru malitióse ale presiedintelui din Alba-Iuli'a; a venitu mahnitú in anim'a s'a, căci fú smulsu cu nedreptulu din bratiile consangeniloru sei si fú lipsitu de patri'a s'a mama, Transilvani'a.

A amblatu multu, că se fia transpusu la Lugosiu, Clusiu, Brasiovu, tóte inzedaru, căci presiedintele Moricz i-a pusu pedeca infórmandu pe ministrulu Pauler, că Fagarasiu este unu omu periculosu, (veszedelmes ember) deci nu se póte transpune in acele tienuturi romanesci, că unulu care pote fi periculosu ideei de statu maghiaru.

Astufeliu de insultari a trebuitu se suferé celu mai bunu judecatoriu alu tribunalului, celu mai diligentu functionariu, care n'a avutu alta crima, decátu, că a fostu romanu declaratú si siuceru.

Si candu a fost se i se dé acestni bravu jude ultim'a petrecere la momentu, membrii tribunalului afara de doi, unu romanu si unu maghiaru, au creditu, că trebuie se dé espressione urei lor, neluandu parte nici macaru ia in momentare. Prin acestu actu necualificabilu domnii colegi ai defunctului s'au blamatú numai inaintea publicului ma potu dice, că acésta a contribuitu multu la scaderea auctoritatii tribunalului.

Publiculu maghiaru a fostu absentu, semnu că romanulu cu maghiarulu nici la usi'a momentului nu se póte impacá. —

Intr'at'ata s'a latitu demoralizarea si ur'a nederita intre poporele Ungariei sub regimulu lui Tisza.

Unulu dintre cei celu jalescu.

Reportulu

Domnului Dimitrie Sturdza

asupra proiectului de respunsu la discursulu Tronului, cititu in siedinti'a Senatului dela 1 Decembre.

(Urmare.)

Tecstulu Constitutiunii dovedesce, ca vointi'a manifesta si energica a natiunii a fostu : a taiá scurtu cu trecutul celu periculosu ; a pune unu capetu pretenditorulu la Tronu de ori-cé felu de lutu aru fi ei facuti ; a stabili pe deplin linistea interna in Statu prin asediarea dinastiei ; a fundá o stare de lucruri, in care cetatiani se 'si incerce puterile, nu in satisfacerea de ambitiu' personale, totdeauna daunato're Statului, ci in fapte positive spre binele si propasirea patriei ; Trebuia se ie unu corpu viu acea dorintia, despre care Constantin Hurmuzachi dicea in memorabil'a di de 7 Octobre 1857. — „Dorimu si ceremu mostenirea in famili'a Principelui strainu, pentru ca dese se schimbati ale Domniloru „au impedeata propasirea morala si materiala, ba chiaru „si ne at'ernaia t'ierii, si pentu ca nume' mostenirea da „stabilitatea.“

De aceea si tecstulu articuleloru 82 si 83 ale Constitutiunii, privito're ereditatea Tronului, suntu concepute nu numai intr'o espunere de principii generale, cari au a mai cere o desvoltare speciala, ci mai alesu intr'o aplicare minuti'osa si practica a aceloru principii.

Eata testulu aceloru articule.

„Art. 82. Puterile constitutionale ale Domnului suntu „ereditarie in linia coborito're directa si legitima a Mariei „Sale Principelui Carolu I de Hohenzollern Sigmaringen, „din barbatu in barbatu, prin ordinulu de primogenitura si exclusiunea perpetua a femeiloru si a coboritoriloru loru.

„Art. 83. In lipsa de coboratori in linia barbat'asca ai „Mariei Sale Carolu I de Hohenzollern Sigmaringen, succesiunea Tronului se va cuveni celui mai in versta dintre „fratii sei séu coboritoriloru acestoru dupa regulele statornicite „in articolulu precedentu.

„Deca nici unulu dintre fratii séu coboritorii loru nu „s'ar' mai gasi in vietia séu ar' declara mai dinainte, ca nu „primescu tronulu, atunci Domnitorulu va poté numi succesorulu seu dintr'o dinastie suverana din Europ'a cu primirea reprezentatiunii nationale, data in forma prescisa „de art. 84.

„Deca nici una nici alta nu va avé locu, Tronulu „este vacantu“.

In aceste articule, Constitutiunea 'si asiéza, fara esitatiune, dispositiunile iei cu totul pe principiile de Statu modernu. „Ereditatea Tronului devine o institutiune de „Statu.“

Fondandu in Romania o dinastia, Constitutiunea a decisu „ca Tronulu de aci inainte se fia nebanuitu de vointi'a „cui-va, pentru ca elu se devina, in midloculu fluctuatiunii „loru lucruriloru omenesci, acelu drapelu nationalu, care, in „furtunile cele mai grele, intrunesce impregiurulu seu tóte „puterile vitale ale poporulu, spre comuna si energica „lucrare, acea institutiune bine-faceto're, care asigura „pentru totu-deauna mersulu regulatu alu unui regimu liberu „si civilizatoru.

De-la 1866 inainte, succesiunea la domnia nu mai depinde de o vointia timpurara ore-care, fia a Domnului, fia a parlamentulu. Acea succesiune nu mai este o succesiune privata. Ea a devenitu o succesiune eminamente politica, basata pe legea fundamentala a t'ierei, facendu o parte principala si esentiala a insasi lezei acestia. Astu-feliu, in privirea succesiunei. ca si, in privirea altoru puncte de principiu, numai aceia poté fi valabilu, ce este decisu in Constitutiune.

Constitutiunea no'stra a fixatu cu o mare precisiune tóte punctele privito're la asediarea dinastiei romanesci, si in dispositiunile iei pentru viitoru, ea a fostu de o prevedere, care nu lasa nimicu de doritu. Ea nu a vrutu, ca cea mai mica dificultate se fia tálcuta ca producendu o vacantia la tronulu, si-a stabilitu anume, candu acésta vacantia isi va avé loculu iei. Articulele citate a Constitutiunii no'stre continuu dispositiuni generale si dispositiu' speciale in privirea succesiunei la tronulu.

Constitutiunea declara mai antaiu, ca tronulu revine numai liniei bartatesci a dinastiei stabilite cu exclusiunea perpetua a femeiloru, si anume : in linia directa, copiiloru legitimi ai monarchulu dupa ordinulu primogenituri, adeca celu mai in versta ; in linia colateralu, celui mai in versta dintre fratii monarchulu si copiiloru lui legitimi, dupa ordinulu primogenituri, si acésta péna la stingerea completa a dinastiei.

In faci'a acestoru dispositiuni certe si nedubiose nu poté fi niciodata vorb'a la noi de o succesiune de copii

naturali, legitimi, séu adoptati. Copii naturali si legitimi nu poté fi chemati la succesiune, fara cea mai flagranta calcare a principiiloru morale, pe cari e fondata Constitutiunea no'stra, si a dispositiuniloru iei legale, ca si se hotaresce, intr'unu modu irevocabilu, ca poté succede numai copii legitimi, si se escludu, prin urmare copii nelegitimi, adica naturali, si copii legitimi.

Succesiunea copiiloru adoptati nu aru fi inse mai puçinu violato're Constitutiunei, care stabileste, o succesiune politica, opusa succesiunei dreptulu privatu comunu o succesiune legala, inerenta principiulu monarchiei ereditare a timpulu modernu. Adoptatiunea ar' face, ca succesiunea, care astadi este regulata definitiv prin dispositiunile Constitutiunei, se depinde de vointi'a monarchulu séu a parlamentulu. Mai multu inca : adoptatiunea ar' fi o calcare flagranta, directa si anticipata a unei dispositiuni speciale a Constitutiunei, si anume a art. 84, care decide, ce este de facutu, candu Domnitorulu, fiindu inca in vietia, constata ca, nu mai esista nici unu membru alu fam'liei sale, care se-i pota succede, si ca, prin urmare, dinasti'a s'a este stinsa. Nici in acestu casu, Constitutiunea nu prevede o adoptatiune, ci determina, ca Domnitorulu propune parlamentulu spre acceptare pe succesorulu seu, care si acest'a trebuie se apartiena uneia din familiile domnito're din Europ'a.

Constitutiunea inse nu s'a opritu a emite numai principiile constitutionale ale ereditatii Tronului. Ea a regulatu ereditatea in modu concretu si practic, dandu-i unu corpu in fam'li'a princiaru de Hohenzollern. Constitutiunea incredintiéza anume puterile Statulu romanu Mariei Sale Regale Carolu I de Hohenzollern-Sigmaringen si succesoriloru sei directi si prescrie regulele generale, de cari amu vorbitu. Asia dér' famili'a princiaru de Hohenzollern a fostu alésa de romani pentru a fundá dinasti'a romanésca: Numai dupa ce acésta fam'ia va fi cu deseversire stinsa, si nu se voru fi luatu, conformu dispositiuniloru constitutionale, mesuri pentru a o irlocui cu „alta casa domnito're din Europ'a“ numai atunci poté esista o vacantia la Tronu.

Atatu de importanta s'a socotitu acésta dispositiune a Constitutiunei, in catu corpurile legiuito're o au m'nt' intaritu-o, „dandu indigenatulu intregi familii de Hohenzollern Sigmaringen. Constituant'a, in 10 Maiu 1866, si Senatulu, in 27 Decembre aceiasu anu, au votatu acestu indigenatu in unanimitate si cu aclamatiune, si acésta, „in consideratiunea recunoscintiei ce datorimu principulu de Hohenzollern-Sigmaringen Carolu I, Domnitorulu Romaniei, carele a „bine-voitu a primi corón'a si a lucrá dimpreuna cu noi la „statornicirea Statulu romanu, si spre a stabili legaturi „mai striuse intre famili'a s'a si tiera, mai cu séma ca, „prin votulu Adunarei, s'a stabilitu si principiulu ereditatiei „Tronulu in fam'li'a Hohenzollern.“

Prin urmare, intru catu Mari'a S'a Regala Carolu I va avé succesoru legitimi directi, de secesu barbatescu, acestia 'i urméza pe Tronulu Romaniei, séu péna ce acestia s'aru nasce, succesorulu eventualu legalu este celu mai in versta dintre fratii Domnitorulu, adeca principele ereditaru de Hohenzollern Leopold cu tóta lini'a lui, adica cu fii lui legitimi dupa ordinulu de primogenitura. Numai candu nu aru mai esista scoboritori din Principele Leopold, numai atunci aru veni la Tronu Principele Fredericu de Hohenzollern, fratele celu mai micu alu Domnitorulu, cu succesorii lui legitimi de secesu barbatescu, dupa ordinulu de primogenitura,

Eata succesiunea concreta a Constitutiunei. Calea era indicata cu claritate. Era inse de nevoia a ne ocupá astadi de acésta cestiune.

Dupa ce Romania 'si a datu, in 1866, Constitutiunea, si stabili dinasti'a domnito're, tóte puterile natiunei fura incorodate si absorbite intr'o lucrare atatu de intensiva a afaceriloru si a intereseloru i-ei esterne si interne, in catu cestiune succesiunei, regulata odata teoreticesce, numai preocupata pe nimeni.

Candu inse cu incetulu lucrare se lamurira si se limpedira ; candu positiunea polica a t'ierei crescú ; candu Romania ocupa pe flacare di unu rangu mai importantu in famili'a Stateloru enropene ; candu consideratiunea si respectulu din afara intarira progressele cástigate prin proclamarea si recunoscerea independentiei t'ierei ; atunci cestiunea succesiunei incepu a fi agitata de bine-voitori si de reu-cugetatori.

Domnitorulu Carol 'i lipsea succesorulu in linia directa ; éru famili'a suveranulu nostru nu declarase in modu formalu, ca primesce positiunea ce i se oferise de Constitutiune, si ea astu-felu se considera ca legata de tiera prin dispositiunile acesteia privito're la succesiune.

Natiunea se temea, ca stabilitatea, inscisa in Constitutiune, se nu remane numai unu cuventu fara realitate. In acelasi timpu inse, sperantie vechi, care zaceau in pulbere, atitiate si incuragiate din afara, ca in timpurile decadentiei t'ierei, incepura a se ivi, a se agitá, — cu timiditate la inceputu, — fara sfiala mai in urma.

Astu-felu, ingrijirile ce se nascura impregiurulu acestei cestiuni, suntu legitime, intemeiate. Cetatiani, — iubitori de tiera, cu consciintia la loculu ei, avendu obiceiulu de-a

privi cu seriozitate la lucrurile omenesci, — vedea cu teróre toporulu redicatu, spre a lovi tulpin'a stejarulu dreptu in anim'a lui. Ei se intrebara, deca se cuvine, deca e bine si dreptu de a lasá viitorulu patriei si alu natiunii in prad'a celoru mai fara consciintia, celoru mai sumeti, pentru a ne trezi intr'o di érași dinaintea electivitatiei capulu Statulu, insoçita de tóte miseriele si pericolele trecutulu, astadi mai amenintato're, fiindu ca depindemu numai de noi insine, si ca cestiunea Orientulu a intratu in fas'a deslegarei ei.

Totu felulu de idei, fara basa legala, fara fundamentu solidu, se ivira si produsera nelinise si confusiune. Acestea trebuiau se inceteze, deca ne durea in adeveru anim'a de esistentia t'ierei. Natiunile, ca si individii, au nevoia de liniste sufletésca, pentru a se desvolta, pentru a 'si asigura ceea ce a cástigatu, pentru a lucrá mai departe in diferitele sfere ale activitatii omenesci. Era de siguru o crima a lasá, ca natiunea se fia inutilu agitata in profitulu, séu alu unoru individualitati miscate nume' de unu egoismu secu, séu alu unoru inimici, cari dorescu distrugerea elementulu romanescu dela Dunarea-de-Josu. Era de siguru o crima, a lasá indecisa o situatiune, altmintrelea clara, si a face se se nasca noue si mari pericole pentru viitoru. Era o datoria imperio'sa, a face totu ce era indicatu de lege si de prevedere, pentru ca se inceteze o stare de lucruri dubio'sa si se reintre spiritulu si activitatea natiunei intr'o munca linistita si producto'ria. Caci multu, fórte multu este de lucratu si de facutu in acésta tiera, si chiaru de ne-aru lasá datori'a, nu ne lasa datori'a, nu ne lasa timpulu a fi ocupati si preocupati de acei cari, uitandu santele loru datorii cátra patria care i-a nascutu, au privirile atintite numai asupra loru insi-le.

(Va urmá.)

A. Program'a espositiunei.

I. Montanistica : 1. Materialii fossile (carbuni, petroleanu brutu etc.) 2. Minerale si metale (serari, puci'osa, grafitu, aur, arama etc.)

II. Agricultur'a, sivicultur'a si horticultur'a : 1. Totu felulu de plante agricole (cerealii, canepa, inu, tabacu, trifoiu etc.) 2. Producte animale (pei, pene, cera, peri, lana, unsori, laptarii). 3. Productele silviculturiei (lemnarii, coje, resina, esca etc.) 4. Animale (cai, boi, oi, porci, gaini etc.) 5. Productele horticulturiei (póme, legumi, flori etc.)

III. Industri'a : 1. Industri'a chimica (preparate chimice, ape minerale, sapunu, luminari, aspreala (scrobeala), colorii, cleiu etc.) 2. Faina, spirtu, vinu, otietu, conserve si confetarii. 3. Lana spalata, tieseturi, metasarii, brodarituri, dantele, vestiminte fabricate din pei. 4. Industri'a metaleloru (aurarii si argintarii, arme, instrumente). 5. Industri'a lemniiloru (mobile, buti, rotaria, sindile, corfe, strugarii). 6. Fabricate din pétra, pamenturi si sticla (óle, sticlarii, scocuri, cupto're etc. etc.) 7. Industri'a nationala de casa.

IV. Machine si unelte.

V. Artele : 1. Artele grafice (tipografia, xilografia, litografia, fotografia etc.) 2. Art'a bisericésca (decoratiuni, odóre, icóne, candelu etc.) 3. Architectura, (sculptura, zugravitulu, desemnulu etc.) 4. Anticitati.

VI. Producte literarie si mijlocele de instructiune.

In catu privesce terminulu, la care ar' fi a se tinea espositiunea, comisiunea de si conscia de multele'si variile greutati, ce suntu impreunate cu arangiarea ei, a crediutu totusi, ca nu va fi favorabilu pentru intreprindere, deca se va pune in terminu indepartatu, cu atatu mai multu nu, cu catu espositiunea va avea se remana in marginile modeste, prescise prin impregiurari. Astfeliu comisiunea ordinéda, ca espositiunea se va potea deschide in 27 Augustu (S. Maria) anululu viitoru.

B. Regulamentulu

expositiunei romane din Sibiu, arangiate de „Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu.“

1. Expositiunea romana arangiata de Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu se va deschide in Sibiu la 15/27 Augustu 1881 si se va inchiaie la 25 Augustu (6 Septembrie) 1881.

2. Comitulu espositiunei conduce si reguléda tóte afacerile espositiunei.

3. In fie-care despartimentu alu Asociatiunei se forméda unulu séu mai multe subcomitete de espositiune. Aceste stau in corespondentia directa cu comitulu espositiunei, suntu indreptatite a provocá la párticipare, a primi obiecte de espositiune si a le transportá in modu colectivulu la adres'a comitelulu espositiunei.

4. La aceasta espositiune se admitu numai obiecte dela producenti romani.

5. Fie-care esponentu va irsciintia comitulu espositiunei celu multu pana la 1 Iuliu 1881 de adreptulu séu prin subcomitete, despre obiectele ce doresce a espune.

6. Tóte materiile esplosibile suntu cu totulu eschise dela espositiune.

Alcohole, uleuri, materii alcalice si alti materii, cari ar pute fi daunose pentru celelalte obiecte espuse, sau ar pute molesta publicul, se primescu numai in vase mici si auume potrivite pentru acestu scopu.

7. Afara de aceste, comitetulu espositiunei are dreptulu a refusa primirea vre-nnui obiectu si din alte motive.

8. Tote transporturile espositiunei suntu a se insemna pe colli (lada pachetu etc.) cu signatur'a: E. R. Sibiu 1881, si suntu a se adresa comitetulu espositiunei din Sibiu (Nagy-Szeben).

9. Punendu-se in cointelegere cu societatile drumului feratu, comitetulu espositiunei va nisui de a dobandi o tarifa redusa pentru obiectele espositiunei, supuse transportului. Publicarea dispositiunilor speciale se va face la timpul seu.

10. Subcomitetele voru ingrigi, ca obiectele de espositiune din cerculu loru se se espedeze dupa putintia tote intr'unu singuru transportu.

11. Spesele transportului obiectelor de espositiune pena la Sibiu si retonr lo porta esponentulu.

12. Obiectele de espositiune se primescu in localitate espositiunei dela 1/13 Iuliu pena la 13/25 Augustu 1781. Esceptiune dela acestu terminu facu productele prospete ale horticulturii si ale animalelor vii, pentru cari obiecte se voru face la timpul seu dispositiuni speciali.

13. Fie-care esponentu va primi dela comitetulu espositiunei unu certificat, in care se va cuprinde numerulu, sub care s'a primitu obiectulu seu si determinarea grupei, unde este asediatu.

14. Obiectele se espunu sub firm'a producentilor loru.

15. Esponentii suntu invitati a se declara, deca dorescu, ca obiectulu loru se se vanda si cu catu, sau deca dorescu alu dona, sau a se retrimite.

16. Comitetulu va lua tote mesurile necesarie pentru a scuti obiectele espuse de ori-ce dauna.

17. Obiectele de espositiune se supunu apretiareii unui juri. Dispositiuni speciali, precumu si publicarea modalitatii de primiare voru urma.

18. Obiectele de espositiune nu se potu scoate din localitate espositiunei fara scirea si permissiunea comitetului.

19. Pena la terminulu deschiderei intrarea in localitate espositiunei este oprita fia-caruia. Deca unu esponentu voiescu a-si asedia si decora insusi obiectele sale, elu pote ave intrare in localitate espositiunei numai cu unu biletu, estradatu de presidentulu comitetului de espositiune.

20. Pentru servitiulu internu alu espositiunei se voru publica la timpul seu dispositiuni speciali.

21. Fie-care esponentu se obliga la respectarea si intocmai urmare a acestui regulamentu.

Votatu si satoritu in siedinti'a comitetului espositiunei tienuta la Sibiu in 13/25 Novembre 1880.

Parteniu Cosm'a m. p. Eugenu Brote m. p.
presiedinde. secretariu.

Diverse.

(Industria in Romani'a) Marti'a trecuta Domnitoriulu Carolu a mersu de a visitatu fabric'a de cismarie si efecte militare a d-loru Mandrea si Manoach. Mari'a S'a Regale a fost primitu, la sosire, de d-nii proprietari ai fabricei si de intregulu personalu, si a inspectatu, cu deamenuntulu si cu celu mai viu interesu, diferitele ateliere, in care se confectioneza cisme si diferite obiecte pentru furnitur'a armatei, precum: cartusiere, centurone, dragone, etc., si, remanendu forte satisfacutu, a exprimat d-loru Mandrea si Manoach multumirile sale pentru instituirea acestui stabilimentu folositoru, menitu a forma lucratori romani si a largi in tierra cerculu activitatii industriale.

(Casu de morte.) Preotulu gr. orient. alu Rogosielului, Gabrielu Gallu, a incepatu din vietia in etate de 83 ani, in alu 40-lea anu alu preotiei sale. Fia-i tierin'a usioa!

(Casina romana.) In Sibiu s'a deschisu dilele aceste casin'a romana nou infintiate.

(Teatru romanescu.) Afiamu, ca o trupa teatrala romana compusa din vreo 10 persoane sub directiunea d-lui Augustinu Petculescu, a datu representatiuni in mai multe orasie ale Transilvaniei. Mai in urma a fost in Sas-Sebesiu si Alb'a-Iuli'a, de unde se va duce la Sibiu.

(Blanqui) celebrulu agitatoru francezu a repausatu in Paris. Elu implinise 75 de ani si de candu a pasitu in publicu a fost mai totu inchisu sau detinutu. Mai multu prisionieru decatu liberu elu a luat parte mai in urma la revist'a comunistica din Paris si a fost arestatu. Elu era escenticu si atitudinea s'a facea de multe ori o impresiune comica. Mai in urma a fondatu o foia intitulata „Ni dieu, ni maitre“ (nici D-dieu, nici

domnu), care inse spre binele societati nu si-a potutu afla avutu prenumeranti.

[Monetatiunala.] In siedinti'a de Luni camera romana a votatu proiectulu de lege, prin care se acorda ministeriului de finance unu creditu extraordinaru de lei 1,400,000, pentru cumpararea argintulu finu, necesariu Monetariei Statului, pentru fabricarea monetei nationale de 5 lei, autorizata prin legea din 28 Martiu 1879. Acestu creditu se va inscrie prin conturi pe sem'a exercitiului 1880 pena la 1883, si se va acoperi din valoarea monetei nationale ce se va fabrica din acestu argintu. Asemenea a mai votatu proiectulu de lege pentru revisuirea recensamentulu si acela pentru baterea monetei nationale de argintu.

Cu 1 Ianuariu st. v. 1881 se incepe unu nou abonamentu

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai foiei nostre, alu caroru abonamentu a expiratu cu 31 Decembre st. v. 1880, se binevoiesca a si'lu renoi de cu vreme, pentru ca diuariulu se li se poata tramite regulatu.

Domnii noi abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aproape* de loculu, unde locuiescu.

„Gazeta Transilvaniei“ va apare dela 1 Ianuariu st. v. de trei ori pe septemana.

Pretiulu abonamentulu la „Gazeta Transilvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci.

„Asociatiunea Romanilor pentru spriginirea invetiaceilor si Sodalilor romani meseriasi“

si va tiené adunarea S'a generale Dumineca in 4/16 Ianuaria 1881, in Sala de desemnu a Gimnasiunulu romanu, la 3 ore d. pr.

Agendele voru fi: a) raportulu comitetului; b) raportulu despre starea cassei, c) alegerea comisiunii pentru inscrierea membrilor; d) raportulu comisiunii asupra socotelor si raportelor comitetului; e) propunerile comitetului; f) propunerile comisiunii alese a reporta asupra mijloceloru de a se pote lati meseriele mai multu intre romani si asupra infintiareii unui Atelier; g) bugetulu pe anulu si ajutoarele prescise in Art. 4 din Statute.

Domnii membri ai Asociatiunei si toti Domnii, cari dorescu promovarea meserieloru iutre Romani, suntu rogati a lua parte la adunarea generale.

Din Siedinti'a Comitetului tinuta in 21 Decembre 1880. c. v.

B. Baiulescu I. Bozoceanu
presiedinte secretariu

Invitare.

Adunarea generala a „Despartimentulu VI.“ alu Asociatiunei transilvane in Dev'a la 4/16 Decembre 1880, luandu actu de grabnic'a si regretabil'a morte a neuitatulu conmembru Dr. Iosifu Hodosiu, in ananimitate a decisu, ca, — pe langa regretarea exprimata protocolarmente, — biroulu se se insarcineze a tramite o adresa de condolintia intregii familii jalitorie si totuodata se recerce oficiulu parochialu gr. or. din locu, pentru a se tiené unu parastasu in amintirea fericitulu defunctu.

Dupa informatiunile primite dela loculu competentu, venimu a anuntia onor. publicu, ca mentiunatulu parastasu se va celebra la 11/23 Ianuariu 1881.

La acestu parastasu se invita toti acei'a, cari voru a implini o trista detoria facia de multu iubitulu nostru confrate, care a fostu nnu distinsu romanu.

Din incredintiarea adunarii generali o despartimentulu VI alu Asociatiunei transilvane, tienute in Dev'a la 4/16 Decembre 1880.

Dev'a 5 Ianuariu 1881 st. n.

Franciscu H. Longinu Ioanu Papiu
actuariu direct.

Concursu.

Devenindu vacantu unu ajutoriu de 50 fl. v. a din cele destinate pentru invetiaceii romani, cari se voru aplica la meseri'a: rotarii, ferarii, sielarii si postovarii, se publica concursu.

Suplicele pentru acestu ajutoriu sunt a se adresa la subscrisulu comitetu pena in 30 Ianuariu 1881 proviedute:

1. Cu estrasu de botezu din care se se veda ca este romanu si ca posede etate de 14 ani.

2. Atestatu din scola, din care se se veda. ca a percursu 4 classe normale si ca langa limb'a romana intielege limb'a germana sau maghiara.

3. Reversu dela parintii sau tuturorii copilulu ca voiescu a lasa copilulu se invetie meseri'a pentru care concureaza.

4. Unu esemplaru din Contractulu incheiatu cu vr'unu Maiestru in Brasiovu dela vr'un'a din meseriele susnumite.

Comitetulu asociatiunei pentru spriginirea invetiaceilor si sodalilor romani meseriasi.

Brasiovu in 21 Decembre 1880.

B. Baiulescu Ioanu Bozoceanu
pres. secret.

Anunciu de esarendare.

Bunulu dela Cutu, care este proprietatea Seminariulu gr. cath. din Blasiu in departare de 1 1/2 milu de Mercurea, 2 miluri de Sas-Sebesiu, constatoriu — dupa foi'a catastrala — din 285 jugere 404⁰ locu de aratu, din 210 jugere 19⁰ fenatiu returi si gradini din 9 jugere 140⁰ vinee (vii) mai departe: din dreptulu regale de carci-maritu in Cutu si la Silivasiu, precum si carcim'a din Siebesiu, impreuna cu Curtea si cladirile de locuitu si economice, se da in arenda pre calea licitatiunei publice pe periodulu de bani, incependu dela 24. Aprile 1881 pena in 24 Aprile 1887.

Licitatiunea se va tiené in 31 Ianuariu 1881 la 9 ore a. m. in cancelari'a subscrisului.

Doritorii de a licita voru ave a depune unu vadiu pe 400 fl. v. a., adeca 10% dupa sum'a de esclamaru de 4000 fl.

Oferte scrise sigilate numai asia se voru lua in considerare, deca acele pre langa aceea, ca voru fi proviedute cu vadiulu de 400 fl., voru fi sau subscrise cu man'a propria, sau subscriserea efectuita prin una a 3 persoana, se va justificu prin 2 martori, cari sciu scrie; si afara de aceea voru fi proviedute cu espres'a declarare: „ca conditiunile de licitatiune suntu conosciute oferentulu“ si astfelu instruite se voru substerne P. V. Consistoriu gr. cath. din Blasiu celu multu pena in 25 Ianuariu a. c. st. n.

Conditiunile de licitatiune se potu vedea si inainte de terminu in cancelaria subscrisulu.

Blasiu in 1. Ianuariu n. 1881.

Ludovicu Csato
advocatu arehidiacesanu.

Din caus'a S. Serbatori ale Nascerci Domnulu numerulu viitoriu va apare Luni in 29 Decembre st. v.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 4 Ianuariu st. n. 1880.

Rent'a de auru ungara	110.—	Imprumutulu cu premiu ung.	108.50
Imprumutulu caloru ferate ungare	125 25	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	107.25
Amortisarea datoriei caloru ferate de ostu ung. (I-a emisiune)	83.40	Rent'a de harthia aust.	73.—
dto. (II-a emisiune)	99.90	„ de argintu	74.15
dto. (III-a emisiune)	86.25	„ de auru	88.10
Bonuri rurale ungare	96 75	Losurile din 1860	130.75
dto. cu cl. de sortare	95.50	Actiunile bancei austr.-ungare	826.—
Bonuri rurale Banat-Timis	95.50	„ bancei de creditu ungare	263.50
dto. cu cl. de sortare	94.50	„ bancei de creditu austriace	286.70
Bonuri rurale transilvane	97 25	Argintulu in marfuri	—
„ croato-slav.	97.—	Galbini imperatesci	5.56
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	94.75	Napoleon'ori	9.36 1/2
		Marci 100 imp. germ.	58.10
		Londra	118.40

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gott si fiu Henricu.